

Przedjesienne zabiegi

Chociaż rzepaki mogą być uszkodzone przez niskie temperatury zimą, powinny być skutecznie odchwaszczone jesienią, aby nie miały zbyt wyniesionego pąka wierzchołkowego.

Zdarza się tak, kiedy roślina konkuruje z chwastami. Małe wtedy szansa rzepaku na dobre przeziębienie, zwłaszcza przy bezśnieżnych zimach. Przypominam o tym, bowiem niektórzy rolnicy zastanawiają się nad odchwaszczaniem rzepaku dopiero wiosną, kiedy plantacja przezimuje. Taka strategia postępowania jest skazana na porażkę. Najwcześniej możemy zastosować herbicydy dogłębne, których skuteczność zależy od wilgotności gleby. Można zastosować herbicyd na przesuszoną glebę oczekując, że po tygodniu od jego zastosowania nastąpią opady deszczu, które uaktywnią działanie preparatu. Z upływem czasu substancja aktywna będzie się jednak rozkładała i efekt chwastobójczy zostanie osłabiony. W herbicydach dogłębnych mamy do dyspozycji zaledwie sześć substancji, które występują samodzielnie lub w różnych kombinacjach.

Przed siewem

Najwcześniej możemy zastosować odchwaszczanie pola przed siewem rzepaku, stosując Devrinol 450 SC, którego substancja czynna – napropamid jest lotna, dlatego preparat musi być wymieszany z glebą na głębokość do 3 cm. Herbicyd ten zwalcza takie chwasty, jak chwastnica jednostronna, gwiazdnica pospolita, iglica pospolita, komosa biała, pokrzywa żegawka, rdest powojowaty, rdest plamisty, rumian polny, rumianek pospolity, starzec zwyczajny, szarłat szorstki, tobołki polne, wiechlina roczna czy żółtli-

ca drobnokwiatowa. Przy stosowaniu napropamidu w mieszaninach zbiornikowych i gotowych preparatach handlowych z inną substancją, jaką jest chlomazon – np. Command Top 375 CS czy Devrinol Top 375 CS, oprysk wykonujemy po zasiewach nasion rzepaku.

Dobre na przytulię

Chlomazon niszczy niewiele gatunków chwastów, jak chwastnica jednostronna, gorczyca polna, gwiazdnica pospolita, jasnota, purpurowa, jasnota różowa, miotła zbożowa, przytulia czepna, tasznik pospolity czy tobołki polne. Dobre wyniki w ograniczaniu przytুলii czepnej i stosunkowo korzystna cena sprawia, że chlomazon jest chętnie używany do odchwaszczania rzepaku, w którym występuje ten chwast. Jego stosowanie często powoduje występowanie charakterystycznych przebarwień liści w postaci ich bieleńcia lub żółknięcia, które najczęściej po kilku tygodniach ustępują. Preparaty zawierające chlomazon nie powinny być stosowane na glebach lekkich, bowiem pod wpływem obfitych deszczy substancja często przemieszcza się w glebie w strefę kiełkujących nasion i może zahamować rozwój wschodzących roślin.

Nie przekroczyć dawki

Kolejną substancją o dogłębowym charakterze w odchwaszczaniu rzepaku jest dimetachlor. Wykazuje on działanie odchwaszczające zbliżone do napropamidu i jest obecny w preparacie Terridox 500

EC, który ogranicza chwasty, jak gwiazdnica pospolita, jasnota purpurowa, jasnota różowa, komosa biała, maruna bezwonna, miotła zbożowa, przetacznik perski, rumian polny, rumianek pospolity czy wiechlina roczna. Terridox stosujemy bezpośrednio po siewie nasion rzepaku, sam lub w mieszankach zbiornikowych z innymi preparatami zawierającymi chlomazon lub w postaci mieszanki handlowej, jak w preparacie Pronap Extra 430 EC. Jeżeli dawka dimetachloru w różnych preparatach przekroczyła 1 kg substancji aktywnej na hektar, nie należy stosować zawierających go herbicydów na tym samym polu częściej niż co trzy lata.

Obniżyć koszty

W celu poszerzenia spektrum zwalczanych chwastów opracowano preparat Colzor Trio 405 EC, który zawiera wszystkie wyżej wymienione substancje aktywne (chlomazon, dimetachlor i napropamid). Ogranicza on takie chwasty, jak gwiazdnica pospolita, komosa biała, mak polny, maruna bezwonna, przetacznik perski, przytulia czepna i tobołki polne. Aby wzmocnić jego działanie na chwasty rumianowate i rumianki oraz obniżyć koszty stosowania dosyć drogiego herbicydu, została zarejestrowana jego mieszanina zbiornikowa z Terridoxem 500 SC (patrz tabela). Kolejną substancją aktywną do zwalczania chwastów w rzepaku jest metazachlor, który może być stosowany na wszystkich glebach, również na lżejszych stanowiskach i ogranicza dosyć szeroki zakres chwastów, do których należą gwiazdnica pospolita, jasnota purpurowa, jasnota różowa, komosa biała, maki, maruna bezwonna, mlecz polny, niezapominajka polna, przetacznik bluszczykowy i perski,

przytulia czepna, rdest kolankowy, rumianek polny, rumian polny, sporek polny, tasznik pospolity i żółtlica drobnokwiatowa.

Do zabiegów powstchodowych

Metazachlor jest substancją aktywną o działaniu doglebowym, chociaż jest także zalecany do zabiegów powstchodowych. Jego skuteczność w zabiegach powstchodowych będzie dobra, przy wilgotnej glebie, a zwalczane chwasty w czasie zabiegu nie przekroczą fazy dwóch liści właściwych (a przytulia czepna fazy liścieni).

Przed i po

Niektóre herbicydy zawierające metazachlor są zarejestrowane wyłącznie do zabiegów doglebowych, bezpośrednio po zasiewie rzepaku, niektóre po wschodach, a niektóre przed i po wschodach roślin, co może przysparzać trudności w ich stosowaniu. Niezależnie od nazwy herbicydu zawierającego metazachlor, substancja ta nie powinna być stosowana w łącznej dawce wynoszącej 1 kg/ha pola częściej niż raz na 3 lata.

W celu wzmocnienia efektu działania na przytulię czepną dodano chinomerak w preparacie Butisan Star 416 SC oraz dimetanamid-P w preparacie Butisan Duo 400 SC, który może być polecany, gdy w rzepaku pojawia się zachwaszczenie bodziszkiem. Oba preparaty można zastosować w uniwersalnym terminie zarówno po zasiewie rzepaku (Butisan Star także w terminie opóźnionym od 4-7 dni od zasiewu), jak i po wschodach, gdy rzepak wykształci co najmniej 1 parę liści, a chwasty są niewielkie.

Znajomość pola i chwastów

Wiele mieszanin zbiornikowych i handlowych z chlomezonem może być również polecanych na stanowiska, gdzie występuje większe zagrożenie ze strony przytulii czepnej, ale wtedy wykonujemy zabiegi bezpośrednio po zasiewach rzepaku.

Skuteczne odchwaszczanie rzepaku w tym terminie wymaga znajomości pola i gatunków występujących chwastów. W sytuacji, gdy nie wiemy, jakie chwasty mogą się pojawić, optymalnym rozwiązaniem będzie wykonanie zabiegu po pojawieniu się siewek chwastów i dopasowanie herbicydu do występującego zagrożenia. Odpowiedni dobór herbicydu i terminowe wykonanie zabiegu sprawnym sprzętem sprzyja skutecznej walce z chwastami i umożliwia dobry rozwój plantacji.

źródła:

A. Paradowski. Program ochrony rzepaku przed chwastami – Rzepak nowe wyzwania, Agro Serwis 2012

W. Kościelniak, M. Dreczka, J. Panek, S. Heimann – Nowoczesna uprawa rzepaku.

Marian Karasek, DODR we Wrocławiu

Tabela. Przykładowe zwalczanie chwastów w rzepaku ozimym w zabiegach doglebowych

Herbicydy	Substancja aktywna	Dawki w l/ha
Devrinol 450 SC	napropamid	2,5-3,0*
Command 360 CS, Reactor 360 CS	chlomazon	0,33**
Command 480 EC, Kilof 480 EC		0,25**
Reactor 480 EC		0,2-0,25**
Command Top 375 CS, Devrinol Top375 CS	chlomazon + napropamid	2,75 – 3,0**
Command 360 CS + Devrinol 450 SC		0,25 + 2,0**
Command 480 EC + Devrinol 450 SC		0,1-0,2 + 2,0-2,5**
Kilof 480 EC + Devrinol 450 SC		0,2 + 2,0**
Terridox 500EC	dimetachlor	2,0**
Terridox 500EC + Command 480 EC	dimetachlor + chlomazon	2,0 + 0,15**
Terridox 500EC + Command 360 CS		2,5 + 0,25 **
Terridox 500EC + Kilof 480 EC		2,0 + 0,15-0,2**
Pronap Extra 430 EC		2,5 – 3,0**
Colzor Trio 405 EC	dimetochlor + chlomazon	2,5-4,0**
Colzor Trio 405 EC + Terridox 500 EC	+ napropamid	2,0 + 1,0**
Butisan 400 SC	metazachlor	2,5**
Helm-Rap 500 SC, Metaz 500 SC, Naspar 500 SC, Rapsan 500 SC,		2,0**
Butisan Duo 400 EC		dimetenamid-P + metazachlor
Butisan Star 416 SC	chinomerak	2,5-3,0**
Butisan Star 416 SC	+ metazachlor	2,0-2,5**a
Command 480 EC + Butisan 400 SC	chlomazon + metazachlor	0,15-0,2 + 2,0**
Command 480 + Helm-Rap 500 SC		0,2 + 1,5**
Command 480 + Naspar 500 SC		0,2 + 1,5**
Kilof 480 EC + Butisan 500 SC		0,15-0,2 + 2,0**
Command 480 EC + Rapsan 500 SC		0,2 + 1,5**
Kalif Mega 283 SE		2,5-3,0**
Nimbus 283 SE		2,5-3,0**
Agro Metazachlor 500 SC, Bora 500 SC, Fuego Extra 500 SC, Fym 500 SC, Golden Metaz 500 SC, Helm Rap 500 SC, Mashoma 500 SC, Metazanex 500 SC, Naspar 500 SC, Rapsan 500 SC	metazachlor	2,0***

* przed siewem wymieszanie z glebą na głębokość do 3 cm,

** bezpośrednio po siewie (do 3 dni), **a – 4-7 dni po zasiewie rzepaku,

*** zabieg powschodowy, gdy rzepak ma minimum 2 liście, a chwasty są w fazie siewek do 1 pary liści, za wyjątkiem przytulii (w fazie liścieni).

opracował: Marian Karasek, DODR we Wrocławiu

